

A közúti közlekedés szabályai

A nyári betakarítási időszak jelentős feladatokat ró a gazdaságokra, ez a munka ugyanis sok gép mozgásával jár, amihez a közutakat is kénytelenek igénybe venni. A betakarítógépeknek a veszteségek elkerülése érdekében a lehető legrövidebb idő (optimálisan két, a kiesett napokkal együtt legfeljebb három hét) alatt kell betakarítaniuk a kenyérnekvalót, és el is kell helyezni a raktárakban. Ez azt jelenti, hogy ebben az időszakban országszerte gyakran találkozni a közutat is igénybe vevő gabonakombájnokkal. Ilyenkor több szállítójármű is közlekedik, sőt, a szalma betakarítását végző gépek és járművek is növelik a forgalmat. Sokan figyelmen kívül hagyják a közúti közlekedés szabályait, mások rosszul értelmezik azokat, aminek mindkét esetben szabálysértési büntetés a vége. Ezt megelőzendő összegyűjtöttük a közutat használó mezőgazdasági gépekre vonatkozó előírásokat.

A közutat igénybe vevő magajáró erő- és munkagépeknek, illetve szállítójárműveknek hatósági jelzéssel – állandó vagy ideiglenes rendszámmal – forgalmi vagy ideiglenes forgalomban tartási engedéllyel és kötelező gépjármű felelősségbiztosítással (KGFB) kell rendelkezniük.

Hatósági jelzések

A közutat rendszeresen igénybe vevő, 25 km/h-nál nagyobb sebességgel haladni képes mezőgazdasági vontatóknak és pótkocsijaiknak három betűből és három számból álló, fekete színű felírtos normál rendszámmal és érvényes forgalmi engedéllyel, valamint érvényes KGFB-vel kell rendelkezniük, amelyek meglétét a rendőrség és a közlekedési hatóság bármikor ellenőrizheti. Ezekkel a járművekkel legfeljebb két pótkocsit vontatható. Természetesen a járműveknek mindenkori a közúti közlekedésre alkalmas műszaki állapotban kell lenniük.

A 25 km/h-nál nagyobb sebességgel haladni nem képes és a közutat rendszeresen használó mezőgazdasági vontatók (traktorok) és pótkocsijaik, valamint egyes magajáró gépek a lassú járművekre rendszeresített piros színű felírtos rendszámmal és érvényes forgalmi engedéllyel, valamint érvényes kötelező gépjármű felelősségbiztosítás-

sal vehetik igénybe a közutat. Piros rendszámú lassú vontatóval csak egy pótkocsit vontatható. A fekete és piros rendszámokkal rendelkező mezőgazdasági vontatókra és járművekre a rendszeres időközönként megújítandó hatósági műszaki ellenőrző vizsga és a forgalmi engedély érvényességének meghosszabbítása előírás vonatkozik.

igénybe. Ez az előírás vonatkozik a gabonakombájnokra is. Míg a fekete és a piros színű rendszámok mindig konkrét gépjárműtípushoz kötődnek (azok azonosítására szolgálnak), addig a zöld színű ideiglenes rendszám több (bejelentett) gépen is használható, és a gépek üzemeltetője felelős a használatáért, aminek részleteit az indítási naplóban folya-

Elöl felszerelt adapterrel közúton közlekedni tilos

A közutat csak ideiglenesen (nem rendszeresen) igénybe vevő mezőgazdasági és erdészeti betakarító gépek, speciális eszközhordozó alvázak, rakodók és magajáró technológiai gépek a közutat zöld színű, M betűből és hat számkarakterből álló ideiglenes rendszámmal, a hozzá tartozó indítási naplóval, ideiglenes forgalombantartási engedéllyel és érvényes KGFB-vel vehetik

matosan vezetni kell. Ebből derül ki, hogy adott időpontban melyik gépen és milyen útvonalon használták a rendszámot azonosításra.

A zöld rendszámot használó gépeknek is csak megfelelő műszaki állapotban szabad igénybe venniük a közutat. Ugyanakkor fontos, hogy a zöld rendszám nem műszaki vizsga-köteles, de évente megújításra szorul. A zöld rend-

szám jogos és szabályos használatát is bármikor ellenőrizhetik az illetékes hatóságok. A zöld rendszámnál ugyancsak előírás, hogy az azonosításra szolgáló gépeken jól látható helyen és rögzítve kell elhelyezni.

Az M- jelű zöld rendszámot a gép(ek) tulajdonosa vagy üzemeltetője igényelheti a területileg illetékes önkormányzat okmányirodájánál. Ennek feltételeit részletesen a 27/2005. (V. 31.) BM rendelet szabályozza.

A méretekre és a tömegre is oda kell figyelni!

A mezőgazdasági járművek közúti közlekedése során szigorú szabályok vonatkoznak azok geometriai – szélesség, hosszúság és magasság – tulajdonságaira, valamint a tömegükre, és ezen belül a tengelyterhelésükre [6/1990. (IV. 12)]. A legszigorúbb előírás a járművek és gépek szélességére vonatkozik, ami nem haladhatja meg a 2,55 métert. Ezen felül minden méret túlméretesnek számít, és csak külön engedéllyel veheti igénybe a közutat. Az útszelvény szélességéig – 3 méterig – az enyhébb szabályozás keretében kiadott útvonalengedéllyel közlekedhetnek a mezőgazdasági gépszerelvények, afölött viszont ezeket az engedélyeket szigorúbb előírásokhoz kötik az útfenntartók. Az útvonalengedélyeket a területileg illetékes útfenntartóknál lehet igényelni.

A mezőgazdasági gépek esetében (pl. a kombájnoknál) a magasság is fontos: ez nem lehet több négy méternél, mert Magyarországon a legtöbb közutat áthidaló műtárgy 4,5 méter szabad magassággal épült.

Ritkábban, de a járműszerelvényekre engedélyezett hosszúsági méretek is ellenőrzésre szorulnak. Szigorúan

ellenőrzik a hatóságok a gépek és járművek tömegét és tengelyterhelését is, mert leginkább ezek vannak hatással az utak romlására. Szállítójárműszerelvényeknél gyakori a túlterhelés, ezáltal a megengedett tengelyterhelések túllépése, amit a hatóságok szigorúan büntetnek. Az egy- és kéttengelyes járművek és gépek esetében általában 10 tonna tengelyterhelés a megengedett, Ennél több tengely esetében már csak 8 tonna engedélyezett. Mindezen adatokat a járművek forgalmi engedélyében is rögzíteni kell.

Fékek, fényjelző- és világítóberendezések

A közlekedésbiztonság szempontjából a legfontosabb műszaki előírások a fékekre, fékrendszerekre, a világító- és fényjelző-berendezésekre vonatkoznak [6/1990. (IV. 12)]. Az aratási időszakban közlekedő gépeken és járműveken minden munkába indulás kezdetén fokozottan kell ellenőrizni ezeket. A balesetek egy része ezen berendezések hibáira vezethető vissza. A berendezések műszaki megoldásait a közlekedésbiztonsági követelmények és járművekre vonatkozó rendeletek szabályozzák, azoktól eltérni nem lehet, mint

ahogy hibás berendezésekkel sem lehet közlekedni.

A traktorral hordozott vagy vontatott és a traktor hátsó tengelyétől számítva 1,5 méternél nagyobb hátsó kinyúlással rendelkező, valamint a 3 méternél nem szélesebb munkagépeken előírás szerinti Kitűzhető Fényjelző Berendezést (KFB-t) kell elhelyezni és a traktor hátsó villamos dugaszoló aljzatához kell őket csatlakoztatni. Ezeket a berendezéseket célszerű időben beszerezni és üzemképes állapotban tartani, hogy amikor szükség van rájuk, használatba vehetők legyenek. Fontos előírások vonatkoznak a traktor és pótkocsi, illetve a traktor és munkagép összekapcsolására szolgáló vonóberendezésekre is, amelyek figyelmen kívül hagyása szintén baleseti forrást jelent.

Kéttengelyes pótkocsik csak méretben egyező fix vonószemmel csatlakoztathatók a traktor vízszintes tengely körül elforduló felső pótkocsi vonóberendezéséhez. Egytengelyes (vonórúddal támaszkodó) pótkocsik csak vízszintes tengely körül elforduló vonószemmel csatlakoztathatók a traktor hidraulikusan működtetett alsó pótkocsi vonóhorgához. A mezőgazda-

Sebesség és jogosítvány

A közúton be kell tartani az adott járműtípusra vonatkozó sebességi előírásokat. A fekete rendszámmal rendelkező mezőgazdasági vontatók és pótkocsis szerelvények legfeljebb 40 km/h sebességgel közlekedhetnek közúton, a piros rendszámú járművek, a mezőgazdasági vontatók és pótkocsik, valamint a zöld „M” jelű ideiglenes rendszámot használó magajáró gépek (gabonakombájnok) lassú járműnek minősülnek és a maximális sebességük 25 km/h lehet. A piros rendszámra vizsgáztatott mezőgazdasági vontatók legfeljebb egy pótkocsit vontathatnak, míg a fekete rendszámúak két pótkocsi vontatására is jogosultak, a hosszúságokra és fékrendszerekre vonatkozó előírások betartásával.

Sokszor nem egyértelmű, hogy milyen érvényes jogosítvánnyal vezethetők a magajáró mezőgazdasági gépek, traktorok és szállító szerelvények. A C kategóriájú vagy mezőgazdasági vontató bejegyzésű jogosítvánnyal a legtöbb gép és szállító szerelvény vezethető, kivéve a nehézpótkocsiból álló szállító gépcsoport. Lassújármű-vezetői igazolvánnyal a piros rendszámú vontatók és a lassú járműves szállító szerelvények, valamint a zöld „M” jelű ideiglenes rendszámot használó magajáró mezőgazdasági gépek vezethetők közúton. Célszerű erre is odafigyelni, mert a jármű vezetőjének sokba kerülhet, ha nem a jogosítványa kategóriájának megfelelő járművet vezet.

sági munkagépek fix vonóberendezésen keresztül csatlakoztathatók a traktor alsó vonórúdjához. Ügyelni kell arra, hogy a vonószemek és vonófejek összekötésére méretben megfelelő és rögzíthető kivitelű csapokat használnak. Ugyanezen előírások vonatkoznak a gabonakombáj-

nok és az adaptert szállító kocsik összekapcsolására, ahol a világító és fényjelző berendezések előírás szerinti működtetésére szintén figyelemmel kell lenni.

A mezőgazdasági vontatókon, pótkocsikon és magajáró gépeken az üzemi fék mellett legalább egy tengelyre ható mechanikusan működtetett rögzítő féknek is lennie kell.

A gabonakombájnokkal elől felszerelt adapterrel (gabona vágóasztallal, napraforgó-betakarító adapterrel, kukorica-cső-törő adapterrel stb.) közúton közlekedni tilos. Ezek szélessége ugyanis 4,5 métertől akár 10 méterig is terjedhet.

Az adaptereket (vágóasztalokat) a kombajn vagy traktor által vontatható adapterszállító kocsin kell elhelyezni és szállítani. Amennyiben a gépeken a fényjelző és megvilágító berendezéseket cserélik vagy pótolják, mindig a típusra engedélyezett, a 6/1990. (IV. 12.) KöHÉM rendelet szerinti „E” jelű (európai) lámpákat szereljének fel.

DR. HAJDÚ JÓZSEF,
NAGY LAJOS

FOTO: FENDT.COM

Bármilyen erős a gép, az adott járműtípusra vonatkozó sebességi előírásokat be kell tartani